

Tècniques de Realització i Direcció Radiofònica

Codi: 103034

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2501928 Comunicació Audiovisual	OT	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Armand Balsebre Torroja

Correu electrònic: Armand.Balsebre@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits específics. És una continuïtat dels coneixements, competències i habilitats adquirides a Guió Audiovisual de Ficció (segon), Llenguatge Radiofònic (tercer) i Locució i presentació (tercer). Es valora molt positivament per a la pràctiques de laboratori el coneixement operatiu del sistema d'edició sonora Dalet, que és el sistema implantat a la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB i a les principals emissores radiofòniques del país.

Les sessions s'imparteixen indistintament en català i castellà, però la llengua vehicular majoritària és el català.

Objectius

Aquesta assignatura forma part de la matèria Creació i Realització Audiovisual, la qual es desenvolupa al llarg del tercer i quart curs del Grau. Es tracta d'una matèria formada per nou assignatures, l'objectiu principal de les quals és proporcionar coneixements específics sobre les estratègies creatives en disseny, producció, realització, edició i postproducció dels missatges de la Comunicació Audiovisual.

En el cas concret de Tècniques de realització i direcció radiofònica es vol formar l'estudiant en el control de totes les etapes del procés creatiu de la posada en escena ("mise-en-scène") sonora a la ràdio per a la realització d'un programa de ficció: adaptació "sonora" del guió; disseny del perfil sonor general del programa; planificació de la producció; selecció de les veus, músiques i ambientació sonora més congruent; direcció de locutors i actors; construcció de paisatges sonors a partir de l'enregistrament previ en ambients reals; muntatge musical; edició i postproducció sonora del programa mitjançant el sistema d'edició digital Dalet. A partir de l'anàlisi dels guions literaris proposats pel professor i les discussions als seminaris sobre les estratègies creatives més oportunes per a la seva adaptació, les pràctiques de laboratori dirigiran l'estudiant cap a la realització i edició de tots els materials sonors i a la direcció de l'equip de veus professionals que intervenen en el procés de producció i enregistrament sonor del programa, la unitat didàctica bàsica al voltant de la qual gira també l'avaluació dels estudiants.

Competències

- Aplicar la imaginació amb flexibilitat, originalitat i fluïdesa.
- Demostrar capacitat creativa en la realització audiovisual.

- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Demostrar capacitat de lideratge, negociació i treball en equip, així com resolució de problemes.
- Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
- Demostrar esperit crític i autocrític.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Gestionar el temps de manera adequada.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Utilitzar les tecnologies avançades per al desenvolupament professional òptim.
- Valorar la diversitat i la interculturalitat com a base per a treballar en equip.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els principis teòrics als processos creatius.
2. Aplicar la imaginació amb flexibilitat, originalitat i fluïdesa.
3. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
4. Demostrar capacitat de lideratge, negociació i treball en equip, així com resolució de problemes.
5. Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
6. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
7. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
8. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
9. Divulgar els coneixements i innovacions de l'àrea.
10. Dominar les eines tecnològiques per a la realització audiovisual.
11. Generar productes audiovisuals de qualitat i amb una estètica innovadora.
12. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
13. Gestionar el temps de manera adequada.
14. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
15. Utilitzar el llenguatge propi de cada un dels mitjans audiovisuals de comunicació a les seves modernes formes combinades o en suports digitals per a la realització de documentals periodístics.
16. Utilitzar les tecnologies avançades per al desenvolupament professional òptim.
17. Valorar la diversitat i la interculturalitat com a base per a treballar en equip.

Continguts

- 1.- LA MISE-EN-SCÈNE SONORA A LA RÀDIO. ADAPTACIÓ "SONORA" DEL GUIÓ LITERARI.
- 2.- DISSENY DEL PERFIL SONOR DEL PROGRAMA.
- 3.- REWRITING DEL GUIÓ EN FUNCIÓ DEL PERFIL SONOR GLOBAL DEL PROGRAMA.
- 4.- REWRITING DEL GUIÓ EN FUNCIÓ DE LES ESTRATÈGIES CREATIVES.
- 5.- PLANIFICACIÓ TEMPORAL DE LA PRODUCCIÓ SONORA (ASSAIG VEUS, LOCALITZACIÓ MATERIAL SONOR, ENREGISTRAMENTS, POSTPRODUCCIÓ DIGITAL).
- 6.- MUNTATGE MUSICAL I PLANIFICACIÓ TECNOLÒGICA DE L'AMBIENTACIÓ SONORA.
- 7.- DIRECCIÓ DE LOCUTORS I ACTORS.
- 8.- POSTPRODUCCIÓ SONORA.

El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura. Es penjarà també al Campus Virtual on l'alumnat podrà trobar la descripció detallada dels exercicis i pràctiques, els diversos materials docents i qualsevol informació necessària per a l'adequat seguiment de l'assignatura. En cas de canvi de modalitat docent per raons sanitàries, el professorat informarà dels canvis que es produiran en la programació de l'assignatura i en les metodologies docents.

Metodologia

L'assignatura incorpora al nou àmbit formatiu sobre al procés creatiu de la realització i la direcció radiofònica els coneixements previs adquirits per l'estudiant a les assignatures de llenguatge radiofònic, guió audiovisual i locució. Els continguts teòrics de les lliçons magistrals i les sessions dels seminaris estan al servei de la conceptualització dels exercicis que l'estudiant desenvoluparà a les classes pràctiques de laboratori. Les lliçons magistrals es duren a terme amb l'audició i anàlisi de programes de referència. A les sessions dels seminaris els alumnes sotmetran a la discussió i debat general les diferents propostes creatives per a la realització dels exercicis. Les classes pràctiques estan orientades a la planificació, producció i enregistrament de diferents exercicis o unitats didàctiques mínimes que permetran l'enregistrament i postproducció final del programa radiofònic o unitat d'avaluació principal de l'assignatura. El temps que l'estudiant dedicarà a la preparació dels debats als seminaris i dels exercicis pràctics s'adscriu al temps de treball autònom que correspon a aquesta assignatura, conjuntament amb les lectures i audicions proposades pel professor.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	11,25	0,45	1, 8
Pràctiques de Laboratori	22,5	0,9	1, 4, 10, 11, 12, 13, 17
Seminaris	11,25	0,45	1, 2, 4, 6, 7, 8, 14
Tipus: Supervisades			
Activitats d'avaluació	7,5	0,3	1, 6, 8, 10, 11, 12, 13
Tutories	7,5	0,3	3, 6
Tipus: Autònomes			
Lectures, audicions, preparació exercicis	82,5	3,3	3, 5

Avaluació

El sistema d'avaluació està integrat per tres parts diferenciades, cadascuna de les quals s'ha d'aprovar amb un mínim de 5 punts sobre 10 per a superar l'assignatura. El pes d'aquestes parts és el següent:

- a) Exercici teòric: Dossier del pla de producció, disseny i realització de la pràctica final: 30%
- b) Assistència i participació als seminaris: 20%
- c) Exercicis de les pràctiques de laboratori: 50%

Els criteris d'avaluació estan directament relacionats amb els resultats d'aprenentatge. La qualificació final de l'estudiant vindrà principalment determinada per l'exercici final (l'enregistrament i postproducció d'un programa radiofònic). Les qualificacions obtingudes a les diferents pràctiques prèvies identifiquen el nivell de progressió i

qualitat del treball de l'estudiant, però només representen el 20% de la nota corresponent a les pràctiques de laboratori. Són obligatòries totes les pràctiques programades.

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Activitats de recuperació

Les darreres tres setmanes del curs es dedicaran a activitats de recuperació, a les quals es podran acollir els estudiants que compleixin la següent condició: que hagin obtingut una nota entre 3 i 4,9 a l'exercici pràctic final. En cap cas es podrà optar a la reavaluació per pujar nota.

No són proves reavaluables: les pràctiques prèvies a la pràctica final, ni l'assistència i participació als seminaris, ni el dossier del pla de producció, disseny i realització de la pràctica final.

Les característiques d'aquesta prova de reavaluació seran puntualment comunicades.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació Seminaris	20%	1,5	0,06	6, 8, 12, 13
Exercici teòric: Dossier del pla de producció, disseny i realització pràctica final	30%	2,25	0,09	1, 10, 11, 12, 13
Pràctiques de Laboratori	50%	3,75	0,15	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17

Bibliografia

BÀSICA:

ARNHEIM, RUDOLF: Estética radiofónica. Gustavo Gili, Barcelona, 1980.

ASH, WILLIAM: Radio Drama, Elm Tree Books, London, 1985.

BALSEBRE, ARMAND: El lenguaje radiofónico, Cátedra, Madrid, 2014 (6ª edición).

BAREA, PEDRO: La estirpe de Sautier: la época dorada de la radionovela en España (1924-1964), El País Aguilar, Madrid, 1994.

BECK, ALAN: Radio Acting, A&C Black, London, 1997.

BLANCH, MARGARITA y LÁZARO, PATRICIA: Aula de locución, Cátedra, Madrid, 2010.

BUSTOS, INÉS (ed.): La Voz. La técnica y la expresión, Paidotribo, Badalona, 2007 (2ª edición)

GUTIÉRREZ, MARÍA Y PERONA JUANJO: Teoría y técnica del lenguaje radiofónico, Bosch, Barcelona, 2002.

HORSTMANN, ROSEMARY: Writing for Radio, A&C Black, London, 1997 (third edition).

RODERO, EMMA y SOENGAS, XOSÉ: Ficción radiofónica, Instituto RTVE, Madrid, 2010.

RODGER, IAN: Radio Drama, The Macmillan Press, London, 1982.

SANCHIS, ALBERTO: Recordando a Antonio Losada (1921-1990), Viena, Barcelona, 1997.

WESTON, JUDITH: Directing Actors, Michael Wiese Productions, Studio City (CA), 1996.

COMPLEMENTÀRIA:

FUZELLIER, ETIENNE: Le langage radiophonique, IDHEC, Paris, 1965.

GADDA, CARLO EMILIO: L'Art d'Écrire pour la Radio, Les Belles Lettres, Paris, 1993.

HILLIARD, ROBERT L. (ed.): Radio Broadcasting. An Introduction to the sound medium, Longman, New York, 1985 (third edition).

JAMEUX, DOMINIQUE: Radio, Fayard, Paris, 2009.

LAVANDIER, YVES: La dramaturgia. Los mecanismos del relato: cine, teatro, ópera, radio, televisión, cómic, Ediciones Internacionales Universitarias, Madrid, 2003.

McLEISH, ROBERT: Técnicas de creación y realización en radio. IORTV, Madrid, 1989.

SERNA, ASSUMPTA: El trabajo del actor de cine, Cátedra, Madrid, 2002.